

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Mfv.II.10.364/2018/4.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke
é dr. Csernay Krisztina előadó bíró
. Tálné dr. Molnár Erika bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: megbízási díj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.059/2018/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.339/2017/11.

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.059/2018/4. számú ítéletét a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.339/2017/11. számú ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felek felülvizsgálati eljárási költségét személyenként 20.000 (húszezer) forintban állapítja meg, amelynek viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

A 65.100 (hatvanötezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A közigazgatási és munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2007. július 1-től állt hivatásos szolgálati viszonyban, az alperes ...i Rendőrkapitányság ...i Rendőrőrs állományában, ahol járőr beosztásban teljesített szolgálatot.
- [2] A felperes a járőri feladatokat járőrpárban látta el. Az alperes

szolgálatsszervezése alapján a felperes rendszeresen, meghatározott szolgálati napokon kizárólag járőrvezetői feladatokat látott el, melynek során irányította a járőrtársa munkáját, irányába utasításadási joggal rendelkezett.

- [3] A felperes egy hónapban átlagosan 12-14 szolgálatot teljesített, amelyből 2014. április 1. és 2017. április 30. között eltérő számban járőrvezetői feladatokat látott el.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes a szolgálati panaszának elutasítását követően előterjesztett keresetében 662.847 forint megbízási díj és ezen összeg 2015. október 16-tól számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [5] Keresetének indoklásában arra hivatkozott, hogy az alperes által meghatározott szolgálati napokon a szolgálat teljes időtartamában kizárólag járőrvezetői feladatokat látott el, azaz őt a munkáltató ténylegesen járőrvezetői beosztásban foglalkoztatta. E szolgálatok alkalmával jogosult és köteles volt az intézkedések kezdeményezésére, utasításadási joggal rendelkezett járőrtársa irányában és mint járőrvezető, magasabb szaktudást kívánó, komolyabb felelősséget jelentő beosztást látott el, a járőrvezetői feladatok ellátásáért azonban díjazásban nem részesült.
- [6] Álláspontja szerint a járőrvezetői beosztással járó feladatok szakmailag magasabb kvalifikáltságú, komolyabb szaktudást, szakértelmet igénylő, nagyobb felelősséggel járó munkát jelentettek, amelyet az is alátámaszt, hogy a járőrvezetői beosztás magasabb besorolású.
- [7] Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes által ellátott járőrvezetői feladat kizárólag a munkakörből adódó koordináló jellegű és nem magasabb beosztással járó szolgálati előljárói feladat. Hangsúlyozta, hogy a felperes mindvégig járőri feladatokat látott el, így beosztásához nem tartozó többletfeladat ellátás nem állapítható meg, eredeti beosztásának ellátása alól pedig nem mentesítették. Érvelése szerint kizárólag szolgálatsszervezési kérdés, hogy a járőrszolgálati tevékenység körében a járőrpáron belül két azonos beosztású személy közül parancsnoki kijelölés alapján ki látja el a járőrvezetői feladatokat.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [8] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 6.M.339/2017/11. számú ítéletével kötelezte az alperest 492.793 forint megbízási díj, valamint ezen összeg 2015. október 16-tól a kifizetésig számított késedelmi kamata, továbbá 50.200 forint perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.
- [9] Ítéletének indoklásában rögzítette, hogy a járőr beosztás a 2015. június 30-áig hatályban volt, a belügyminiszter irányítása alá tartozó egyes fegyveres szerveknél rendszeresített hivatásos beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló

65/2011.(XII.30.) BM. rendelet 1. számú melléklete szerint a II/II., míg a járőrvezető a II/III. besorolás alá tartozott. A 2015. július 1-től hatályos, a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI.16.) BM. rendelet 2. számú melléklete szerint a helyi szerveknél a járőr az A, míg a járőrvezető a B besorolási kategóriába tartozott.

- [10] Érvelése szerint a perbeli jogvitában abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a járőrpárban végzett járőrözési tevékenység során a parancsnoki kijelölés alapján járőrvezetői feladatokat ellátó személy a járőr munkakörébe tartozó, avagy a járőrvezető munkaköri feladataiba tartozó tevékenységet látott el.
- [11] Az elsőfokú bíróság a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011.(IX.22.) BM. rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 70.§ (1) bekezdése és a Magyar Köztársaság Rendőrségének Járőr- és Őrszolgálati Szabályzata kiadásáról rendelkező 22/1997.(XI.18.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Utasítás) I.5, I.7., 9 és 10. pontjai alapján rögzítette a járőrözés fogalmát, a járőr és a járőrvezető alapvető feladatait, valamint felelősségi körét. Megállapította, hogy az Utasítás 12. pontja szerint a járőrtárs a járőrszolgálat teljesítése során a járőrvezető alárendeltje.
- [12] A közigazgatási és munkaügyi bíróság a felperes nyilatkozata, valamint a perben meghallgatott tanú vallomása alapján megállapította, hogy amikor a felperes a járőrpár tagjaként járőrvezetői feladatokat látott el, a járőrtárs irányába utasításadási, irányítási joggal rendelkezett, valamint felelősséggel tartozott a járőrpárra rótt feladatok végrehajtásának szakszerűségéért, illetve jogszerűségéért.
- [13] Álláspontja szerint a járőr és a járőrvezetői feladat két külön munkakörbe tartozó feladat volt, a két beosztás közötti markáns különbséget a járőrvezetői feladatok jelentették. Az Utasítás 10-12. pontjaiból következően a járőrvezetői tevékenység egy nagyobb felelősséggel járó szervezési és utasításadási jogosultságot és kötelezettséget is magában foglaló tevékenység, amely egyidejűleg többletfeladatot jelent.
- [14] Hangsúlyozta, hogy a perbeli esetben alapvetően szolgálatsszervezési kérdésről van szó, mivel egy hierarchikus alá-fölérendeltségi rendszerben működő szervezetben, több személy együttes tevékenysége során szükségszerű az irányító, parancsadásra jogosult személy kijelölése, aki ebben a relációban csak előljárónak, de nem szolgálati előljárónak minősült (Utasítás 10. pontja).
- [15] A felperes abban az esetben, amikor két járőrből álló járőrpár tagjaként, parancsnoki kijelölés alapján járőrvezetői feladatokat is ellátott, a beosztásához konkrétan nem tartozó feladatokat is végzett, ezért a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) 50. § (1)-(4) bekezdése, továbbá a 2015.

július 1-jétől hatályos, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1)-(4) bekezdései alapján megbízási díjra jogosult. Ennek mértékét az elsőfokú bíróság az ellátott szolgálatok számával arányosan 2014. április 1-től 2015. június 30-ig az illetményalap 25 %-ában, 2015. július 1-től 2017. április 30-ig pedig az illetményalap 50 %-ában állapította meg.

- [16] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Debreceni Törvényszék a 2.Mf.20.059/2018/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperes által a felperesnek megfizetendő megbízási díj összegét 651.268 forintra, az elsőfokú perköltség összegét pedig 62.100 forintra felemelte és az alperest 31.000 forint fellebbezési eljárási költség megfizetésére kötelezte.
- [17] Ítéletének indokolásában a jogalap kérdésében az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását kiegészítve rögzítette, hogy a járőrvezető az illetmény és besorolás tekintetében nem szolgálati előljárója, de az adott járőrözésben felettese a járőrtársnak. Az Utasítás 10., 11. és 12. pontja az utasítási jogkör és a felelősség tekintetében a járőrvezető számára többletfeladatot határoz meg. A felelősség nem absztrakt módon, hanem konkrétan ellátandó többletfeladatokra tekintettel kerül megállapításra, a megállapított többletfelelősség többletfeladat ellátását jelenti, mely részben adminisztratív jellegű, részben az utasítási jog esetén operatív.
- [18] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az utasítás és a felperes munkaköri leírása alapján a két munkakörbe tartozó feladatok teljes körűen elhatárolhatóak. Hangsúlyozta továbbá, hogy amennyiben a járőri és a járőrvezetői feladatok azonos tevékenységet, hatáskört és felelősséget jelentének, akkor annak elkülönítése a beosztás és az illetmény megállapítása szempontjából nem lenne indokolt.
- [19] Minthogy az alperes által sem vitatottan a felperes az eredeti járőri munkaköri feladata mellett járőrvezetői feladatokat látott el, ezért a járőrvezetői megbízási során nem a beosztásához tartozó feladat ellátására került sor, így megbízási díjra jogosult.
- [20] A törvényszék a megbízási díj mértékét az elsőfokú bírósághoz képest magasabb mértékben, a megbízással ellátott szolgálatokat az össz-szolgalat számához viszonyítva 2014. április 1. és 2015. június 30. között az illetményalap 35 %-ában, míg 2015. július 1-től 2017. április 30-áig az illetményalap 65 %-ában állapította meg.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [21] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte.
- [22] Álláspontja szerint a járőrszolgalat ellátása során a 2017. március 31-ig hatályban volt Utasításban járőrvezetőként, míg ezt követően a Járőr- és Őrszolgalati Szabályzatról szóló 13/2017. (III. 24.)

ORFK Utasításban (a továbbiakban: Szabályzat) „a járőrszolgálat teljesítése során parancsnokként kirendelt rendőrként” megjelölt hivatásos állományú esetében a megnevezés, mint gyűjtőfogalom szerepel, az nem a rendőrség szervezési állománytáblájában rendszeresített beosztást takar. Az Utasítás és a Szabályzat külön hangsúlyozza, hogy a járőrvezető, illetve a járőrszolgálat teljesítése során parancsnokként kijelölt rendőr kifejezetten a szolgálat teljesítése során szolgálati előljárója a járőrtársnak. A szolgálati előljáró a Szolgálati Szabályzat 87. §-a alapján az azonos beosztást betöltő személyek esetében a magasabb rendfokozatú vagy azonos rendfokozat esetében a rendfokozatot régebben viselő rendőr lehet.

- [23] A Szolgálati Szabályzat 87. § (1) bekezdése alapján lehetőség van azonos beosztást betöltő rendőrök vezénylésére is adott járőrszolgálat alkalmával, amely szolgálat során az egyiküknek parancsnoknak kell lennie. Ebből következően a járőrbeosztásban kinevezett hivatásos állományú járőr szolgálati feladatai során ellátott járőrvezetői, illetve parancsnoki feladat nem indokolja a magasabb illetmény, illetve megbízási díj megállapítását.
- [24] Az alperes érvelése szerint a járőr beosztásba kinevezett hivatásos állományú által ellátott járőrvezetői, illetve parancsnoki feladatok nem azonosíthatóak a panaszos által igényelt járőrvezető beosztáshoz tartozó feladatokkal. A járőrvezetői, illetve parancsnoki feladatokra történő kijelölésnek csupán a több fős járőr esetében van jelentősége a járőrpár vagy járőrcsoport tevékenységének koordinálása érdekében. Ez a feladat önmagában azonban nem jár magasabb beosztással, így magasabb besorolással sem. Ezt támasztja alá a Kúria, illetőleg a Legfelsőbb Bíróság EBH.2008.1909. számú döntésének indokolása is.
- [25] Az alperes érvelése szerint az eljáró bíróságok ítéletei sértik a régi Hszt. 50. §-át, valamint a Hszt. 71. §-át. A felperes egyes szolgálatok során járőrvezetővé kijelölésekor nem látott el a beosztáshoz nem tartozó feladatot, hiszen járőrpár tagjaként járőrszolgálatot teljesített, rendfokozatából, szolgálati tapasztalataiból adódóan koordinálta társa szolgálati feladatait. Szolgálati előljáró nem volt, előljárói minősége szolgálati tapasztalataiból adódott.
- [26] Az alperes álláspontja szerint a perbeli esetben a jogalap és a jogkérdés perdöntő feltételének minősül az a tény, hogy a felperes a Szolgálati Szabályzat 87. § (1) bekezdése és a jogforrási hierarchiában magasabb szinten álló Hszt. 2. § 26. pontja szerinti szolgálati előljárónak sem minősül, amely tény a másodfokú bíróság is egyértelműen megállapított. A rendelkezés szerint szolgálati előljáró a hivatásos állomány tagjával szemben a magasabb szolgálati beosztásánál fogva parancs, intézkedés kiadására vagy munkáltatói jogkör gyakorlására jogosult személy; szolgálati előljárónak vezető beosztású, kormánytisztviselőként, igazságügyi alkalmazottként vagy közalkalmazottként foglalkoztatott személy is minősülhet.

- [27] A felperes nem a magasabb beosztásánál fogva, hanem kizárólag szolgálatsszervezési koordinációs okokból volt jogosult a járőrtársa utasítására, így megbízási díjra nem jogosult.
- [28] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes felülvizsgálati perköltségben történő marasztalását kérte.
- [29] Érvelése szerint az alperes meghatározott szolgálati napokon a felperest járőrvezetői beosztásban foglalkoztatta. Ezt a gyakorlatot a munkáltató éveken keresztül folytatta, a járőrvezetői státuszokat nem bővítette és a járőrvezetői munka ellátására anélkül utasított járőröket, hogy a járőrvezetői illetményt megfizette volna.
- [30] A járőr és a járőrvezetői beosztások elhatárolását, munkaköri feladatait és felelősségét az Utasítás I. fejezetének 9.-12. pontjai tartalmazzák, amely alapján a felperes járőrvezetői szolgálatokat látott el, ennek szolgálati előljárósággal történő magyarázása téves. A szolgálati előljáró ugyanis egy sokkal tágabb fogalom, amelynek nincs köze a rendőrségen létesíthető beosztásokhoz.
- [31] A 2015. június 30-ig hatályos 65/2011.(XII.30.) BM rendelet, továbbá a 2015. július 1-jétől hatályos 30/2015.(VI.16.) BM rendelet a járőri és a járőrvezetői beosztást eltérő besorolásban tünteti fel. Minthogy a közterületre kiküldött járőrpárból az intézkedésért való felelősséget a járőrvezetői feladatokat ellátó viselte, a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkört látott el, ezért megbízási díjra jogosult. Mindez az elvárt országos gyakorlatnak is megfelel, hiszen a hivatkozott ORFK utasítás erre ad kötelezettséget és ezt igazolja az ORFK szolgálati panaszt elbíráló gyakorlata is.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [32] A perben nem volt vitatott, hogy az alperes a felperest járőr beosztásban foglalkoztatta, ennek keretében munkáját a járőrpár tagjaként, egyes esetekben járőrként, más esetekben a járőrpár vezetőjeként végezte.
- [33] A felperes a keresetét arra alapította, hogy járőrözés szolgálat ellátása közben magasabb felelősséggel és utasításadási joggal is járó járőrvezetői feladatokat látott el, ezért ennek arányában megbízási díjra jogosult.
- [34] Az alperes a perben - és felülvizsgálati kérelmében is - arra hivatkozással kérte a kereset elutasítását, hogy a közterületre vezényelt járőrpár tagjai közül nem minősül járőrvezetőnek csupán azért a járőr, mert a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011.(IX.22.) BM rendelet 87. § (1) bekezdése értelmében rendfokozata vagy szolgálati ága alapján szolgálati előljárója. A felperes nem végzett járőrvezetői magasabb beosztáshoz tartozó több tevékenységet, a járőrvezetői beosztás feladatai nem azonosak a járőrökével. Az alperes a felperes szolgálati panaszának elutasítását is ezzel a jogi állásponttal indokolta.

- [35] A közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletének indokolásában helytállóan rögzítette, hogy a perben abban a kérdésben kellett állást foglalni - és e körben a bizonyítás a felperest terhelte -, hogy a felperes az alperes által sem vitatott mértékben a szolgálati beosztáshoz (járőr) nem tartozó II/III., illetve B besorolású járőrvezetői szolgálati beosztásba tartozó feladatokat látott-e el döntően és túlnyomórészt, vagy esetenként. Az alperes ellenkérelmében tett hivatkozása ellenére azonban a BM rendelet 87. § (1) bekezdésében szabályozottakat nem vetette össze a perbeli jogi helyzettel, nem nyilatkoztatta erről a tanút, hanem elfogadta, mely szerint a járőrpár egyik tagjának járőrvezetőnek kell lennie. Figyelmen kívül maradt, hogy a BM rendelet 87. § (1) bekezdése rendezi azt a helyzetet, amikor a rendőrség szolgálatilag alá nem rendelt azonos beosztású tagjai - például két járőr - együtt láthat el szolgálatot és az esetben egyikük szolgálati előljáró.
- [36] Az eljáró bíróságok a perbeli jogkérdést a munkaköri leírások összehasonlítására szűkítették és arra hivatkoztak, hogy a felperes a járőrpár vezetőjeként nagyobb felelősséggel és utasításadási joggal rendelkezett, mint beosztott járőrtársa.
- [37] Az alperes jogi érvelésének tisztázása hiányában azonban a perbeli jogkérdés nem dönthető el. Vizsgálni szükséges, hogy mi a jogi státusza a BM rendelet 87. § (1) bekezdésében szabályozott szolgálati előljárónak, azonosítható-e a beosztása szerinti járőrvezetővel, illetve a parancsnokként kijelölt rendőrrel, ez utóbbinak vannak-e és milyen, a járőrözésen kívüli vezetői feladatai (szakmai, fegyelmi, kártérítési felelősség és irányítás). Ezek a kérdések túlmutatnak a helyi rendőrségi kereteken, ezért a bizonyítási teher szabályai figyelembevételével indokolt lehet az országos szintű értelmezésről és gyakorlatról való tájékozódás.
- [38] Az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a Kúria BH.2018.24. számú döntésében foglalt azon iránymutatást, mely szerint a hivatásos állomány járőr beosztású tagjának kijelölt vezetőként történő járőrözése az illetmény-különbözet vagy megbízási díj iránti igényt akkor alapozhatja meg, ha a járőrpár vezetőnek kijelölt tagja ténylegesen ellátja a járőrvezetői beosztásba tartozó feladatokat.
- [39] Ennek eldöntéséhez vizsgálni kell a kinevezett járőrvezetői beosztásban foglalkoztatott személyek munkaköri leírását, annak részletes feladatait és azt össze kell vetni a felperes által végzett tényleges feladatokkal.
- [40] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Záró rész

- [41] A Kúria a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség összegét csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.
- [42] A felperest munkavállalói költségkedvezmény illeti meg, míg az

alperes személyes illetékmentességre jogosult ezért a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet értelmében az állam viseli.

- [43] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. február 27.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay
Krisztina s.k. előadó bíró,
Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző